

Ἰνδῶν Συμβούλιον.

τον ἠρωτήθη ὁ Στάκιος ἀπὸ ἑνα τῶν γερόντων, ὅστις ὠμίλει Ἀγγλικά, καὶ διηρμήνευεν εἰς τοὺς λοιπούς. Ὁ Στάκιος δὲν ἠθέλησε νὰ προδώσῃ τὸν φίλον του. Ἡρωτήθη ἔπειτα ἡ γυνὴ του, ἐνῶ συγχρόνως δύο ἄγριοι ἔστεκαν ἀπειλοῦντες νὰ θανατώσωσι τὰ τέκνα, ἐὰν δὲν τὸ ὠμολόγῃ. Ἐζήτησε νὰ σκεπάσῃ τὴν ἀλήθειαν, μὲ λόγια ὅτι ἔδεν ὄνειρον τὴν προτεραίαν νύκτα, τὸ ὅποιον τὴν ἐτρόμαξε, καὶ διὰ τοῦτο κατέπεισε τὸν ἄνδρα τῆς νὰ φύγῃσι. 'Τὸ Μέγα Πνεῦμα ποτὲ δὲν καταδέχεται νὰ ὁμιλήσῃ δι' ὀνείρου εἰς πρόσωπον λευκόν,' εἶπεν ὁ γέρον Ἰνδός. 'Γύναι, εἶσαι δίγλωσσος καὶ διπρόσωπος' εἶπε τὴν ἀλήθειαν· εἰ δὲ μὴ, τὰ τέκνα σου ἐξάπαντος θανατόνονται.' Ὁ υἱὸς καὶ ἡ κόρη τῆς ἐφέρθησαν τότε πλησίον αὐτῆς, καὶ οἱ δύο ἄγριοι ἔστεκαν ἐπάνωθ' ἑν τῶν, ἔτοιμοι νὰ ἐκτελέσωσιν αἱματώδεις διαταγὰς.

'Ὀνοματίζεις,' εἶπεν ὁ γέρον Ἰνδός, 'τὸν κοκκινόχροον, ὅστις ἐπρόδωκε τὴν φυλὴν του; Τρεῖς φορές θέλω σ' ἐρωτήσιν.' Ἡ μήτηρ δὲν ἀπεκρίθη. 'Ὀνοματίζεις τὸν προδότην; Αὕτη εἶναι ἡ δευτέρα φορά.' Ἡ ἀθλία μήτηρ ἐκύτταξε τὸν ἄνδρα τῆς, ἔπειτα δὲ τὰ τέκνα τῆς, καὶ ὠμμάτιασε τὸν Ναωμάν, ὅστις ἐκάθητο καπνίζων μὲ ἀτάραχον σοβαρότητα. Ἐσφίγξε τὰς χεῖράς τῆς, ἐδάκρυσε, ἀλλὰ δὲν ἤνοιξε στόμα. 'Ὀνοματίζεις τὸν προδότην; Αὕτη εἶναι ἡ τρίτη καὶ τελευταία φορά.' Ἡ στενοχωρία τῆς μητρός ὑπερῆξησε, πάλιν ἐρρίψε βλέμμα εἰς τὸν Ναωμάν, ἀλλ' ἦτο ψυχρὸν καὶ ἀκίνητον τὸ ὄμμα του. Παῦσις στιγμιαία ἠκολούθησε, καὶ τὰ ὄργανα τοῦ θανάτου ἦσαν ὑψωμένα ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν τέκνων, τὰ ὅποια παρεκάλουν τὴν μητέρα τῶν νὰ μὴν ἀφήσῃ νὰ τὰ σκοτώσωσι.

'Στάσου,' ἐφώναξεν ὁ Ναωμάν. Πᾶν ὄμμα ἐστράφη πρὸς αὐτόν. 'Στάσου,' ἐπανέλαβε μὲ τόνον ἐξουσίας. 'Λευκὴ γύναι, ἐφύλαξες τὸν λόγον σου μέχρι τελευταίας στιγμῆς. Ἐγὼ εἶμαι ὁ προδότης. Ἐφαγα ἀπὸ τὸ ἄλας, ἐθερμάνθην εἰς τὸ πῦρ, ἐμέδεξα τῆς φιλορροσύνης τῶν Χριστιανῶν τούτων λευκῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγὼ τοὺς ἐφάνέρωσα τὸν κίνδυνον. Εἶμαι μαραμμένος, ἀφυλλος, ἀκλωνος κορμός· κατακόφετέ με, ἂν θέλετε' εἶμαι ἔτοιμος.' Ὁλοθυμὸς ἀγανακτήσεως ἤχησε πανταχόθεν. Ὁ Ναωμάν κατέβη ἀπὸ τὸ λοφί-

διον ὅπου ἐκάθητο, περιετύλιξε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μὲ τὸν δερμάτινον μανδῖάν του, καὶ ὑπέκρυψεν εἰς τὸ πεπρωμένον. Ἐπεσε νεκρὸς εἰς τοὺς πόδας τῆς γυναικὸς, μ' ἓνα κτύπον τοῦ πελέκεως.

'Ἄλλ' ἡ θυσία τοῦ γέροντος Ἰνδοῦ, καὶ τὸ ἀμετάτρεπτον τῆς Χριστιανῆς, δὲν ἤρκεσαν εἰς σωτηρίαν τῶν ἐπιλοίπων. Ἐχάθησαν—πῶς, εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν· ἡ δὲ μνήμη τῆς συμφορᾶς αὐτῶν διατηρεῖται εἰς τ' ὄνομα τοῦ τερπνοῦ ρύακος, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ὁποῦ ἐζησαν καὶ ἀπέθαναν,—διότι μέχρι τῆς σήμερον Φονικοπόταμον αὐτὸν καλοῦσι.

ΠΕΡΙ ΝΗΣΤΕΙΑΣ.

ΔΕΝ εἶναι ἀμφιβολία ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ἐνήστευαν εἰς τινὰς περιστάσεις, ἐνόνοντες τὴν προσευχὴν μὲ τὴν νηστείαν, ἀλλ' ὄχι πολλὰς ἡμέρας ἀλλεπαλλήλους, οὐδὲ περιοδικῶς εἰς ὥρας τινὰς τοῦ ἔτους ὠρισμένας. Οἱ μετ' αὐτοὺς, κατὰ μὲν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα, ἔπρασαν τὸ αὐτὸ, ἀφίνοντες ὁμῶς εἰς καθένα τὴν ἄδειαν νὰ νηστεύῃ ὅσον ᾔθελε, καὶ ὅτε ᾔθελε, καὶ ἡ νηστεία τῶν ἦτο παντελὴς ἀποχὴ τροφῆς. Μόνην περιοδικὴν νηστείαν εἶχαν, εἰς μνήμην τῆς σταυρώσεως τοῦ Χριστοῦ, τὴν πρὸ τοῦ Πάσχα ἑβδομάδα, τὴν ἐπονομασθεῖσαν μεγάλην. Τινὲς θέλουν, ὅτι ἐφύλασσαν καὶ τὴν νηστείαν τῆς Τετράδος καὶ τῆς Παρασκευῆς. Τὴν τρίτην ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα ἐνομίσθησαν ἀπὸ πολλοὺς αἱ περιοδικαὶ νηστεαὶ ἀναγκαιότεραι (εἰς τὰς ὁποίας οἱ Δυτικοὶ Χριστιανοὶ ἐπρόσθεσαν καὶ τὴν νηστείαν τοῦ Σαββάτου)· ἡ νηστεία ὁμῶς δὲν ἦτο (τοῦλάχιστον εἰς πολλοὺς) παντελὴς ἀποχὴ τροφῆς, ἀλλὰ διάκρισις βρωμάτων, ζώων χερσαίων ἢ θαλασσίων, ἢ καὶ ξηροφαγία. Τὴν τετάρτην ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα, πρώτη ἡ συγκροτηθεῖσα καὶ τὰ τὸ 341 ἔτος ἐν Γάγγρα σύνοδος ἐκύρωσε τὰς νηστείας, λέγουσα, 'Εἰ τίς τῶν ἀσκουμένων χωρὶς σωματικῆς ἀνάγκης ὑπερφηανεύοιτο, καὶ τὰς παραδεδομένας νηστείας εἰς τὸ κοινόν, καὶ φυλασσομένας ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας παραλύοι, ἀνάθεμα ἔστω.' Περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἔλεγε καὶ ὁ Κύριλλος Ἱεροσολύμων, 'Νηστεύομεν οἶνου τε καὶ κρεῶν ἀπεχόμενοι, οὐχ ὥς βδελύγματα μισοῦντες, ἀλλὰ τὸν μισθὸν προσδοκῶντες, κτλ.' Πρὸς τὰ τέλη ὁμῶς τῆς αὐτῆς ἑκατονταετηρίδος ἄλλος πατὴρ ἐκκλησιαστικὸς, ὁ Αὐγουστῖνος, ἔλεγε, 'Ποίας ἡμέρας χρεωσταῖμεν, καὶ ποίας ὄχι, νὰ νηστεύωμεν, περὶ τούτου δὲν εὗρισκω τί ὠρισμένον ἀπ' ἐντολῆς τοῦ Χριστοῦ ἢ τῶν Ἀποστόλων.'

Περὶ δὲ τῆς πρὸ τοῦ Πάσχα λεγομένης μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, πρώτη ἡ κατὰ τὸ 366 ἔτος συγκροτηθεῖσα εἰς τὴν Λαοδικεῖαν σύνοδος τοπικὴ λέγει, 'Δεῖ πᾶσαν τὴν τεσσαρακοστὴν νηστεύειν ξηροφαγούντας.' Ὁ κανὼν ἀποβλέπει μόνην τὴν Λαοδικεῖαν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν χώρας, ἐπειδὴ ἄλλοι εἰς ἄλλους τόπους οὗτ' εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν οὗτ' εἰς τὸ εἶδος τῆς τροφῆς

ἐσυμφωνοῦσαν. Ἡ ξηροφαγία ἡ ὠμοφαγία ἐφυλάσσετο ἀπὸ τινάς, ἀλλὰ μόνην τὴν μεγάλην ἐβδομάδα, ἔχουν τὰς ἐξ ἡμέρας τὰς πρὸ τῆς Ἀναστάσεως, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ἐπιφάνιος, τῆς αὐτῆς καὶ οὗτος ἑκατονταετηρίδος πατήρ. Τὰς δὲ ἐξ ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάσχα ἐν ξηροφαγίᾳ διατελοῦσι πάντες οἱ λαοί, φημί δὴ ἄρτω καὶ ἄλϊ καὶ ὕδατι τότε χρώμενοι πρὸς ἐσπέραν· σιωπῶν περὶ τῆς νηστείας τῶν πρὸ τῆς ἐξαήμερου ταύτης λοιπῶν ἡμερῶν τῆς τεσσαρακοστῆς. Ἀναπληρῶναι τὴν σιωπὴν ταύτην ὁ Εἰρηναῖος, ἐπίσκοπος Λουγδούνου, ἀκμάσας περὶ τὰ τέλη τῆς δευτέρας ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ἡ τεσσαρακοστὴ δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐμβῆναι εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἢ κἂν δὲν ἦτον ἀκόμη κοινὴ εἰς ὅλας τὰς κατὰ μέρος ἐκκλησίας. Ἴδου τί λέγει γράφων πρὸς τὸν Πάπαν Βίκτορα· Ὁὐδὲ γὰρ μόνον περὶ τῆς ἡμέρας ἐστὶν ἡ ἀμφισβήτησις, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ εἶδους αὐτοῦ τῆς νηστείας. Οἱ μὲν γὰρ οἴονται μίαν ἡμέραν δεῖν αὐτοὺς νηστεύειν, οἱ δὲ, δύο· οἱ δὲ, καὶ πλείονας· οἱ δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας τε ἡμερινὰς καὶ νυκτερινὰς συμμετροῦσι τὴν ἡμέραν αὐτῶν. Καὶ τοιαύτη ποικιλία τῶν ἐπιτηρούντων οὐ νῦν ἐφ' ἡμῶν γεγонуῖα, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρότερον ἐπὶ τῶν πρὸ ἡμῶν, καὶ οὐδὲν ἑλαττον πάντες οὗτοι εἰρήνευσάν τε, καὶ εἰρηνεύομεν πρὸς ἀλλήλους· καὶ ἡ διαφωνία τῆς νηστείας τὴν ὁμόνοιαν τῆς πίστεως συνίστησι. Ἐδῶ βλέπεις τέσσαρας διαφορὰς τῶν νηστεούντων· οἱ μὲν ἐνήστευαν μίαν μόνην ἡμέραν, τὸ μέγα Σάββατον· οἱ δὲ, δύο, ἔχουν οὗτο καὶ τὴν πρὸ τούτου Παρασκευὴν· ἄλλοι πλείοτέρας, δηλονότι τὴν ἐξαήμερον ὅλην τῆς μεγάλης ἐβδομάδος· καὶ τινὲς τελευταῖον, τεσσαράκοντα μόνας ἡμέρας ἀδιακόπους, ἀρχίζοντες ἀπὸ τῆς μεγάλης Παρασκευῆς, καὶ λογαριάζοντες αὐτὰς ὡς μίαν ἡμέραν. Τοῦτο λύει τὴν ἀπορίαν τοῦ ἱστορικοῦ Σωκράτους, διὰ τί, διαφέροντες τόσον οἱ νηστευταί, ὠνόμαζαν ὅμως ὅλοι συμφῶνως τὴν νηστείαν Τεσσαρακοστήν. Εἰς τὴν Ῥώμην (λέγει) ἐνήστευαν τρεῖς ἐβδομάδας ἀκολούθους· Τρεῖς πρὸ τοῦ Πάσχα ἐβδομάδας, πλὴν Σαββάτου καὶ Κυριακῆς, συνημμένας νηστεύουσιν· εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλην, τὴν Ἰλλυρίαν καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐξ· Πρὸ ἐβδομάδων ἐξ τὴν πρὸ τοῦ Πάσχα νηστείαν νηστεύουσι, τεσσαρακοστήν αὐτὴν ὀνομάζοντες· ἄλλοι δὲ ἔρχιζαν τὴν νηστείαν πρὸ ἑπτὰ ἐβδομάδων, ἀλλ' εἰς τρόπον, ὥστε νὰ νηστεύωσι τρεῖς μόνας πενταήμερους καὶ ἀνακολουθούς νηστείας· Ἄλλοι πρὸ ἑπτὰ τῆς ἑορτῆς ἐβδομάδων τῆς νηστείας ἀρχόμενοι, καὶ τρεῖς μόνας πενθημέρους ἐκ διαλειμμάτων νηστεύοντες, οὐδὲν ἦττον καὶ αὐτοὶ τεσσαρακοστήν τὸν χρόνον τοῦτον καλοῦσι. Καὶ θαυμάσαι μοι ἐπεισι πῶς οὗτοι, περὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν διαφωνοῦντες, τεσσαρακοστήν αὐτὴν ὀνομάζουσι. Παύει τὸν θαυμασμόν, καὶ λύει τὴν ἀπορίαν, ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, λέγων περὶ τοῦ Χριστοῦ, πειραζομένου εἰς τὴν ἔρημον ἀπὸ τὸν διάβολον, Καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα,

ἕστερον ἐπείνασε. Τὴν τεσσαρακονταήμερον ταύτην τελείαν ἀποχὴν ἀπὸ βρώματα ἠθέλησαν ὁπωσοῦν νὰ εἰκονίσωσιν οἱ παλαιοὶ Χριστιανοί, ἀπέχοντες ὁλότελα ἀπὸ βρώματα ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΩΡΑΣ ΗΜΕΡΙΝΑΣ ΚΑΙ ΝΥΚΤΕΡΙΝΑΣ κατὰ τὴν ἀνωτέρω μαρτυρίαν τοῦ Εἰρηναίου. Καὶ κρίνω πιθανὸν ἢ μᾶλλον βέβαιον, ὅτι ἀπὸ τῆς τεσσαράκοντα ὥρῶν ταύτην ἀποχὴν ἔρχισεν ἡ πρὸ τοῦ Πάσχα νηστεία, τῆς ὁποίας ἐπειτα ἠέλησαν κατὰ μικρὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ἕως νὰ τὴν καταφέρωσιν εἰς ἀληθινὴν τεσσαράκοντα ἡμερῶν νηστείαν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς διαφωνίας εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τῆς νηστείας· ἀλλὰ δὲν ἦσαν συμφωνότεροι οὐδ' εἰς τὸ εἶδος τῶν ἀπαγορευμένων βρωμάτων. Ἰδόμεν ὅτι εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἱεροσολύμων Κυρίλλου (τεταρ. ἑκατονταετηρ.) ἀπεῖχαν, ὡς ἀπέχομεν καὶ σήμερον, ἀπὸ κρέατα (ἔχουν χειραίων ζώων σάρκας)· δὲν μᾶς λέγει ὅμως ὁ Κύριλλος, ἂν ἡ τοιαύτη ἀποχὴ ἦτο κοινὴ εἰς ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, ἢ ἂν ἐγένετο μόνον εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ τοὺς πλησιοχώρους τόπους. Πιθανὸν ὅτι δὲν ἦτο κοινὴ, ἀλλ' ἐπεκράτει ἀκόμη (εἰς τινὰς κἂν μερικὰς ἐκκλησίας) ἡ ἀρχαιοτέρα διαφορά, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ μὲν ἀπεῖχαν ὁλότελα ἀπὸ ἐμφυχα, οἱ δὲ ἐγείοντο μόνον ὀψάρια, καὶ ἄλλοι μετὰ τῶν ὀψαρίων καὶ ὄρνεα, δι' ὅσους ἐχόμενοι ὅτι καὶ τὰ πτηνὰ ἀπὸ τὰ ὕδατα ἐγεννήθησαν ὡς τὰ ὀψάρια (κατὰ τὸ ἔξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζώων καὶ πετεινὰ πετόμενα, κτλ.) ἄλλοι ἀπεῖχαν ἀπὸ αὐγᾶ, καὶ ἀπὸ καρπῶν δένδρων· ἄλλοι ἐτρώγαν ξηρὸν μόνον ἄρτον, καὶ ἄλλοι ἄλλως, ὡς λέγει· Οἱ μὲν γὰρ πάντῃ ἐμφύχων ἀπέχονται· οἱ δὲ τῶν ἐμφύχων ἰχθύος μόνους μεταλαμβάνουσι· τινὲς δὲ σὺν τοῖς ἰχθύσι καὶ τῶν πτηνῶν ἀπογεύονται, ἐξ ὕδατος καὶ αὐτὰ, κατὰ τὸν Μωϋσέα, γεγενῆσθαι λέγοντες· οἱ δὲ καὶ ἀκροδρύων καὶ ὠν ἀπέχονται· τινὲς δὲ καὶ ξηροῦ ἄρτου μόνου μεταλαμβάνουσιν· ἄλλοι δὲ οὐδὲ τούτου. Ἐτεροὶ δὲ, ἄχρις ἐνάτης ὥρας νηστεύοντες, διάφορον ἔχουσι τὴν ἐστίαν·.—ΚΟΡΑΗΣ.

ΠΕΡΙ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

Ἡ Αἰγύπτος εἶναι χώρα, τὴν ὁποίαν καὶ ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Ῥώμη ἐβλεπαν με θαυμασμόν· αὐτοῦ ἐγεννήθη ὁ Μωϋσῆς, ὁ μέγας νομοθέτης καὶ ἐλευθερωτὴς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ αὐτοῦ, βρέφος ὢν, μετεκοιμήθη ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν ρωμαίαν τοῦ Ἡρώδου εἶναι χώρα, περισπούδαστος εἰς τὸν ἀρχαιολόγον, τὸν φιλόσοφον, τὸν φυσικόν, καὶ, πρὸ πάντων, εἰς τὸν εὐσεβῆ τῆς Γραφῆς ἀναγνώστην· εἶναι τῶντι χώρα, ἥτις ἐνήργησε τὰ μέγιστα ἐπάνω εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους, καὶ δι' αὐτῶν ἐπάνω εἰς ὅλα τὰ πολιτισμένα ἔθνη.

Ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Ἡροδότου, τοῦ ἀρχαιοτάτου ὡς καὶ αὐθεντικωτάτου τῶν ὅσοι περὶ αὐτῆς ἐπραγματεύ-